

PÉCSI ÉPÍTÉS Z KÖR

ÉPÍTÉSZ - ÉS TELEPÜLÉSTERVEZŐ KFT. 7624 PÉCS, BUDAI NAGY A. U. 1. ,TEL.:72/215-820

TÉSENFA KÖZSÉG

**TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE
ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY**

2004. NOVEMBER

PÉCSI ÉPÍTÉS Z KÖR

É P Í T É S Z - É S T E L E P Ü L É S T E R V E Z Ő K F T
7624 Pécs, Budai Nagy Antal út 1. Tel:72 / 516-545, 215-820, Fax: 72 / 516-545, Email: pecsikor1@minicomp.hu

KÜLZETLAP

Településtervezés, építészet

Bede István s.k.

Pécsi Építész Kör Kft.
TT-1-02-0556/2001

Régészet

Kárpáti Gábor s.k.

Janus Pannonius Múzeum

Munkatárs

Bankós Róbert s.k.

Településmérnök

Horváth Magdolna s.k.
ügyvezető

ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

A hatástanulmányt a település adottságainak és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal előzetes véleménye figyelembevételével készítettük el.

A település területén:

régészeti örökség, illetve terület van,
műemlék, műemléki terület nincs.

BEVEZETÉS

A község Baranya megye déli részén, néprajzi szempontból az Ormánságban, földrajzi értelemben a Dráva-völgyében helyezkedik el. Légvonalban néhány km-re délre van tőle a Dráva folyó, a falu déli határa, egyben a magyar-horvát államhatár is. Szomszédai északon Kémes, észak-keletről Drávacsepely, keleten Drávacsehi, nyugaton Szaporca.

A vidék nyugalmát esztendőik során át „örző” település déli részét a Duna-Dráva Nemzeti Parkhoz csatolták a Dráva holtágai által fennmaradt természeti értékek védelmében. Vízi növényvilága Európában egyedülálló ritkaságokat is rejt. Jellemző ugyanakkor értékes madárvilága is, például a kócsag fészekrakása és költése is jelentős zoológiai érték.

A település megközelítése vasúton és közúton is lehetséges. A Siklós-Harkány-Vajszló-Sellye vasútvonal műszaki átadása 1912-ben történt meg. Gazdasági értelemben igen sokat vártak a vasútvonaltól, amelynek egyik állomása Kémesen van. A vasúti közlekedés már nem „modern”, (lehetséges, hogy egy kicsit szándékosan elhanyagolt) a vonatpárok ritkán járnak. Közúton a Harkány-Vajszló-Sellye közötti úton érhető el, Kémesen keresztül. Az út lényegében keleti-nyugati irányban tengelye az Ormánságnak. Az autóbusz-közlekedés Harkány felől lehetséges, sűrűsége megfelelő. A legközelebbi város Harkány 12 km-re van, a megyeszékhelytől való távolsága 38 km.

VIZSGÁLAT

TELEPÜLÉSTÖRTÉNET

Már az őskorban lakott település. A római hódoltság időszakából területén egy Constantinus rézérme került elő. Egy 1346. évi okmányban *Tesenfolwa*, később *Thesenfalua*, *Thesen falwa* elnevezésekkel említik. A színmagyar település, szerencsés kivételként, nem pusztult el a török uralom időszakában sem. Egy 1696-ból származó feljegyzés szerint Tésenfa Zrínyi Miklós gróf birtoka volt, majd gróf Batthyány Antal kezébe került.

A szabadságharc véres eseményei elkerülték a települést. A világháborúk pusztításai, de a gyakori gazdacseré sem kívántak súlyosabb áldozatokat a falutól. Megpróbáltatásai 1945 után következtek, a partizán fosztogatás, a kulákkérdés, a deportálás sanyarú következményeként. Kitelepített népe mégsem tört meg - számos család visszatért, s kemény igyekezettel folytatta a történelem csapásai mentén abbamaradt termelőmunkát. Eredeti lakossága azután elszállingózott, elsősorban a megyeszékhelyre, de más közeli kisvárosokba is.

Lakosságának lélekszáma 1855-ben közelített a 400-hoz. 1927 után kezdődött a tanyai letelepedés, miután délszlávajkú lakosság került az oláh, cigány származású családokkal is számláló községbe. Őslakossága lassú fogyásnak indult, míg az elvándorlással szemben fokozatosan nőtt a betelepülők aránya. Lakosságának száma ezután már nem változott jelentős mértékben. Napjainkban csekély viszont a fiatalok aránya.

A fentiekről így ír Pesti János:

A török hódoltság alatt is laktak itt. 1700 körül a szomszédos *Gerényfa* lakói is ide költöztek. Lakossága azóta is magyar.

Az I. világháborúig csak elvétve akadt nem magyar anyanyelvű lakosa. 1930-ban külterületével együtt 395 magyar, 19 sokác és 13 egyéb anyanyelvű élt itt. 1970-ben 343 magyar lakta.

Az első település a Dráva partján, *Görénfán* volt. A folyó gyakran kiöntött és erősen észak -felé tört, ezért eljöttek onnan az *Ó-hel* dombra. Ennek ideje az 1840-es évekre tehető. Egyesek szerint *Tormás-telek* is településhely volt.

A falu nevének eredetét azzal hozzák kapcsolatba, hogy a határban mindig sok fa volt. –„A tájék *Bóköz*nek is nevezetik. A község most harmadik helyén van.”

A Kossuth utca a ref. templommal

A környező községbelieket így csúfolták: *Csepel, Rád, Viszló, / Mind a három disznó*. E három faluban több családnak volt a diósvizslói hegyen szőlője. A gúnyolódás a részegeskedőkről keletkezett. A drávacsepelyieket emlegették ebben a szóláshasonlatban: *Megúszod, mint a csepeliek a hajdint*.

A megvetésnek az az indítéka, hogy a csepeliek - így mondják - víznek látták a virágzó, harmatos hajdintáblát, amikor a szőlőhegyről hazafelé jöttek.

Szaporcán rossz ivóvíztől sokan kaptak golyvát. Ezt örökítette meg a tésenfai rigmus: *Hipp, hopp, happ. / Szagorcai vastagnyak!*

Tésenfá [1346 : Tesenfolwa: AnjouOkm. 4 :642]. Előtagjában szláv eredetű szn., utótagjában pedig a birtokos személyranggal ellátott falu rejlik. Az elsődleges Tésenfalva névváltozat idővel Tésenfá-ra rövidült. (FNESZ. 639.).

TELEPÜLÉSHÁLÓZAT ÉS TELEPÜLÉSSZERKEZETI ÖSSZEFÜGGÉSEK

Településszerkezet és területhasználat

Megközelítés

A települést mai állapotában a Siklós – Szigetvár úton lehet megközelíteni, mely az Ormánság közlekedési gerincét képezi.

E mellett a ma még részlegesen üzemelő Középrigóc – Harkány vasútvonalon. Kémes érintésével lehet a települést elérni.

A külterületek szerkezete

A terület jellegzetes ormánsági terület, sík vidék. A volt ágak többé – kevésbé feltöltődött maradványai mai is követhetők

a település tereprajzolatában.

A vidék jellegét meghatározza a ma már gátak közzé szorított Dráva, a Fekete-víz. A település a két élővíz által igen gazdag természeti adottságokkal rendelkezik. Ma e mellett a legnagyobb becsben a Dráva melletti ártéri erdős terület van, mely gazdag vízi világa mellett az esztendőök óta itt fészkelő rétisasról is híres.

Valaha meghatározók voltak a nagy erdőségek, ma ebből már szinte semmi sem maradt, illetve csak a vizek, elsősorban a Dráva, mellett maradt. A ma védendő természeti értékeit a vízfolyásokhoz kapcsolódó vizenyős területek és az érintetlenül megmaradt „ősgyep” jellegű fás – bokros legelők jelentik.

A tájat a Dráva rajzolata teljesen átértelmezte. A mai állapotot látva nehéz elképzelni, hogy milyen is lehetett a víz uralta vidék valaha.

A régészeti emlékek azt mutatják, hogy a falu a Dráva mellől fokozatosan vándorolt fel mai helyére, egy negyed kört bejárva. (Gerenfa, Tamástelek, Óhel-domb azaz Régi Faluhely, de lakott hely volt Kengyel is.)

A belterületek szerkezete

A község egyutcás település. A belterületek máig fennmaradt alapszerkezete a XIX. század közepére kialakult. Rendezett utcáiban - egy fő és két mellékutcájában - 93 ház sorakozik.

A település fejlődésének illetően, embrionális állapotában való megrekedése tulajdonképpen nehezen érthető. Valószínűleg a többszöri áttelepüléssel, a Drávára való „vigyázással”, majd perifériakussá váló helyre való keveredésével magyarázható. Minden bizonnyal ebből fakad, hogy a falu intézményi struktúrája is fejletlen. A falunak középülete sokáig csak a református templom, így intézményi központja nincs.

rideg szürkemariák a határban

A falu nyugati oldalán mintegy ufó jelenik meg a Szaporca területén álló volt TSZ major.

Településkarakter

Telekszerkezet és telekhasználat:

A község történetileg kialakult telekstruktúrája a hagyományos szalagtelkes formát követi. A telkek szélességére jellemző a 20-30 m, míg hosszúságára a 100-200 m. A szalagtelkektől eltérő telekalakulat történetileg csak a „településközpont” környékén alakult ki, de ez inkább sűrűsödés és a nem termelésre alakított telekstruktúra okozhatta. Az új telekosztás a falu kivezető szakaszain, elsősorban nyugaton, de még inkább délen alakult ki az 1900-1970 közötti években. Itt a telek szélesség 18-20 m, a telekhossz pedig 50-60 m.

Telekhasználat:

A hagyományos, paraszti gazdálkodást folytató, hosszan elnyúló szalagtelkeken a lakóépületek alapvetően az oldalkerttel párhuzamosan, előkert nélkül, az utcafrontra települtek. Általában a telkek felosztása szépen mutatja mindenütt a hagyományos síkföldi magyar udvar – kert felosztást. Néhány esetben a szélesebb telkekre jellemző, hogy a lakóépülettel szemben a telekhatár mellett még egy „kisház” épült az utcafrontig, amiben pl.: nyári konyha, góré kapott helyet.

Új telekosztású beépítés a faluban nincs, így a település arculata rendkívül egységes. Új beépítésű telek is kevés van és a beépítések viszonylag egységes arculatot mutatnak. A térképről egyértelműen leolvasható, hogy a település történelmi súlypontja a déli végén volt, az északi rész a „nőtt” vég.

Beépítési mód és épülettípusok:

A település történetileg kialakult lakóterületén alapvetően a fésűs, oldalhatáron álló beépítés dominál. A telkek beépítettsége alacsony, csak néhány haladja meg a 10%-ot. A lakóépületek a telken tájolástól függően értelem szerűen az északi és nyugati telekhatárra építettek.

Épületállomány

Alapvetően hivalkodástól mentes, régről maradt parasztházaira az egyszerűség, a tiszta építészeti formakincs jellemző. A település történelmi épületállományának építészeti jellege hasonló vonásokat mutat, de jól megfigyelhetők az egyes korokra jellemző építési módok, melyek egymásra rakódtak. A fennmaradt egyik legkorábbi épület a református templom, ez a XIX. szd. harmadik harmadában épült. Ebből a korból lakóépület nehezen datálható. Feltehetően a megmaradt legkorábbi lakó és gazdasági épületek a településen szétszórtan figyelhetők meg. Későbbiek lehetnek, vagy átépültek az utcára merőleges tömegű, falazott tornácos lakóépületek.

Az „új” temető

A múlt század hetvenes éveiben épült jellegzetes református templom - késő-barokkot imitáló eklektikus stílusban - tekinthető a falu képzeletbeli központjának, amelynek szomszédságában első és második világháborús halottaik tiszteletére a falu lakói hősi emlékművet állítottak. A templomok történetének érdekessége, hogy mikor Szaporcán az új templom megépült, a régit, az előző – talpas fatemplomot – át akarták húzni Tésenfára, de ez valahogy nem sikerült...

A kissé más stílusú – részben - téglá architektúrájú gazdasági épületek már a település fellendülésekor a XX. szd. elején épültek. A jellemzően utcafronttal párhuzamos polgárházak is a gazdasági fellendülés, a polgárosodás eredményei.

Épülettömegek

A hagyományos lakóépületek egyszerű, arányos tömegűek és földszintesek. Homlokzataik szélessége az egyszerű parasztházak esetében 6-8 m körüli. A parasztházak ereszmagassága nem haladja meg a 3 m-t.

A gazdasági épületek egyszerű tömegűek, nyeregteretűek. A párkány és gerincmagasságuk eléri a lakóépületekét, sőt

helyenként meg is haladja azt. A nyári konyhák, górék szélessége csak 4 m körüli, de párkánymagasságuk eléri a lakóépületekét.

Településkép és utcaképek

A kis település építészetiileg megdöbbenően egységes hangulatot nyújt. A széles Kossuth utca végig nyugodt, egységes hangulatú.

Védettségek

Régészet: önkormányzati rendelet szerint.

Műemléki: önkormányzati rendelet szerint.

Területi és egyedi: önkormányzati rendelet szerint.

VÁLTOZTATÁSI SZÁNDÉKOK TÉRBEN ÉS IDŐBEN

Településhálózati és tájhasználati változás

A közvetlen szándék a „megtartva megmaradni”. E mellett kismértékű lakóterület fejlesztési szándék fogalmazódik meg a javaslatban.

Településszerkezeti, területhasználati és beépítettségi változás

Kis mértékű, az egész szempontjából lényegi módosítást nem képviselő új beépítési lehetőségek.

a volt laktanya felé menő út

Infrastrukturális változás

Szennyvízelvezetés és a gáz kiépítése.

Népesség, életmód, társadalom, kultúra változása

Nincs.

HATÁSELEMZÉS

Történeti településhálózati következmények

Nincs. Azaz „megtartva megmaradni”.

Természeti, táji hatások

Nincs. Azaz „megtartva megmaradni”.

A településkép feltárulásának változásai

Az utak menti fásítás javasolt. Cél lehet hasznosan a „megtartva megmaradni”.

HATÁSMÉRLEG ÉS ELLENTÉTELEZÉS

Hatásmérlegről igazán nem lehet beszélni, hiszen nincsenek viszonyítási pontok, ezen a megmaradásáért küzdő egyszerű kis településen.

Egyébiránt azt lehet mondani, hogy a jövő záloga mégis a múlt értékeinek megőrzése lehet.

Ez esetünkben a táj, a településszerkezet, a beépítés, az épületek jellegének a megőrzését és továbbvitelét jelenti.

ÖSSZEFOGLALÁS

A település méreteihez és lehetőségeihez képest példamutató állapotú.

Az alábbiakban összefoglaljuk mind azokat a védett és védelemre javasolt értékeket, melyek a településen találhatóak.

MŰVI ÉRTÉKVÉDELEM

Régészeti védelem

A település területén egy azonosítatlan, nyilvántartott régészeti lelőhely van.

Bármilyen fokú régészeti védettséggel érintett területen a 2001. évi LXIV. törvény előírásait be kell tartani.

Amennyiben a település területén végzett földmunkák során - régészeti feltárás esetén kívül - régészeti emlék, illetőleg lelet kerül elő, a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 24.§ (2)-(6) bekezdése szerint kell eljárni.

A földmunkákkal járó fejlesztésekkel, beruházásokkal a KÖH által nyilvántartott régészeti lelőhelyeket el kell kerülni. Ha a lelőhely elkerülése a földmunkával járó fejlesztés, beruházás költségeit aránytalanul megnövelné, vagy a beruházás máshol nem valósítható meg, a beruházással veszélyeztetett régészeti lelőhelyeket előzetesen fel kell tární. A 2001. évi LXIV. törvény 22.§ (3) bekezdése és 23.§-a alapján a megelőző feltárásra vonatkozóan a beruházónak a területileg illetékes múzeummal (Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága) kell szerződést kötnie. A beruházónak a megelőző feltárás teljes költségét, de legalább a teljes bekerülési költség 9 ezrelékét kell költség-előirányzatként biztosítani a feltárás fedezetére.

Ld. még a régészeti munkarészt a hatástanulmány végén.

Országos védettségű építmények

A településen országos védettségű építmény nincs.

Helyi védelem

A település jellegzetes építészeti és településképi karakterének megőrzése érdekében az alábbi építmények-építményegyüttesek helyi védelemben részesülnek.

„HT” kategóriában: (ami helyi értékekre vonatkozó területi védettséget jelent):

jav.	a település szerkezete	Belterület	Hrsz:
jav.	a Kossuth L. utca utcaképe	Belterület	Hrsz:

„H” kategóriában (ami teljes épületet-épületegyüttesre vonatkozó egyedi védettséget jelent):

jav	Templom	Kossuth Lajos u.	Hrsz: 125
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 7.	Hrsz: 132
jav	Lakóépület – melléképület együttes	Kossuth Lajos u. 9.	Hrsz: 130
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 13.	Hrsz: 124
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 15.	Hrsz: 122
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 19.	Hrsz: 118
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 21.	Hrsz: 116
jav	Lakóépület füstlővel	Kossuth Lajos u. 23.	Hrsz: 112
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 26.	Hrsz: 109
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 27.	Hrsz: 108
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 62.	Hrsz: 29
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 63.	Hrsz: 30
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 67.	Hrsz: 34
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 68.	Hrsz: 35
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 69.	Hrsz: 36
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 72.	Hrsz: 39
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 73.	Hrsz: 40
jav	Lakóépület - melléképület együttes	Kossuth Lajos u. 79.	Hrsz: 84
jav	Lakóépület	Kossuth Lajos u. 94.	Hrsz: 57
jav	Emlékmű	Kossuth Lajos u.	Hrsz: 126 -
jav	Tűzoltószerzés	Kossuth Lajos u. 1.	Hrsz: 148

A község történetileg kialakult hagyományos utcaképe, telekstruktúrája védelmében a meglévő épületek lehetőség szerint megtartandók. Szükségszerű bontás esetén az új épületeket a meglévő épületek helyére, - a szabályozási tervben is meghatározott építési vonalakra, illetve annak értelemszerű helyére - kell helyezni. A meglévő épületeken végzett bármilyen építési munka esetén az örökségvédelmi munkarész iránymutatásai szerint kell eljárni.

Helyi védettségű épületekkel és építményekkel kapcsolatos bármilyen építési, felújítási munka esetén a hagyományos homlokzati és tömegarányok, párkány- és gerincmagasságok, nyílásrendek, a nyílások osztása, a homlokzati tagozatok megőrzendők, illetve az eredeti állapotok helyreállítandók.

Régészeti hatástanulmány TÉSENFÁ község (Baranya m.) területén 2004'

Kiadva: Pécs, 2004. február 25.

Nyilatkozat: a hatástanulmány a jelenlegi régészeti ismereteket tükrözi. Az ismert lelőhelyeken kívül azonban a jövőben előkerülhet még számos új lelőhely is a területen.

Kárpáti Gábor
Kárpáti Gábor
régész

	Helynév	Elemzés (régészeti örökség)	Helyrajzi számok	Véd ettse g	A lelőhely állapota Feltárhatóság, bemutatathatóság, megtartás. Javaslat a használati módra a terület jelenlegi használatának és a rendezési terv hatásainak figyelembe vételével	Irodalom
01.	Tésenfa Ismeretlen hely	Constantinus érem. (4. század). A MNM-ba került.	-	-	A lelőhelyről adat nem maradt fenn.	<ul style="list-style-type: none"> - Czobor Béla, ArchÉrt., 1877. Budapest. 192. - BMMI R.O. Adattár: 1636/83. - Posta Béla, in: Várady F. (szerk.): Baranya múltja és jelenje. 1897.II.200. 1. - Czobor Béla: Hazai tud. intézetek és leletek. in: ArchÉrt, XI. 1877. 191-193. Budapest. 192. - Fülepp Ferenc – Burger Alice: Baranya megye a római korban. in: Bándi Gábor (szerk.): Baranya megye története az őskortól a honfoglalásig. 1979. Pécs. 315. - MNMÉ, 56/1877.
02.	Tésenfa Tésőmfá, Tésenfá, Tesenfolwa (1346),	Középkori falu, melyet a török korban is laktak.	-	-	A lelőhely pontos helye ismeretlen.	<ul style="list-style-type: none"> - Pesti János (szerk.): Baranya megye földrajzi nevei II. 1982. Pécs. 900. - Anjou Okmánytár, 4:694.

03.	Bököz	Tésenfa Kengyel (Részben Szaporcához tartozik)	Középkori faluhelye	05/1-3.	-	Jelenleg szántó. A felszínen leletek nem mutatkoztak. Tervezett változás nincs. Javaslat: a jelenlegi használat elfogadható régészeti szempontból. Használata mélyszántás és talajművelés váltás esetén veszélyeztetheti a lelőhelyet.	- Pesti János (szerk.): Baranya megye földrajzi nevei II. 1982. Pécs. 903. - Káldy-Nagy Gyula: Baranya megye XVI. századi török adóösszeírásai. 1960. Budapest. 634.
04.	Tésenfa Szorintisztás Szörintisztás Szörény Zewren (1478)	Elpusztult középkori faluhelye.	-	-	-	A lelőhely pontos helye ismeretlen.	- Pesti János (szerk.): Baranya megye földrajzi nevei II. 1982. Pécs. 906. - Csánki Dezső: Magyarország történeti földrajza a Hunyadiak korában. 1894. II. Budapest. 529. - Reuter Camillo: Gyűjtés Baranya megye középkori településtörténeti adattárához. in: JPMÉ, XIV-XV. 1969- 70. Pécs.
05.	Tésenfa Gerenyfa, Görénfa (Roza- tanyák, Jégverem, Támasós- erdő, Zsüőci- erdő, Sutyorica,	Középkori faluhelye, 1700 körül átköltöztek Tésenfára. Szántáskor tégla és kútukoszorú került elő régebben.	055/6- 24. 055/31- 42.	-	-	Jelenleg szántó. A felszínen leletek nem mutatkoztak. Tervezett változás nincs. Javaslat: a jelenlegi használat elfogadható régészeti szempontból. Használata mélyszántás és talajművelés váltás esetén veszélyeztetheti a lelőhelyet.	- Pesti János (szerk.): Baranya megye földrajzi nevei II. 1982. Pécs. 900, 905. - Csánki Dezső: Magyarország történeti földrajza a Hunyadiak korában. 1894. II. Budapest. 485. - Reuter Camillo: Gyűjtés Baranya megye középkori településtörténeti adattárához. in: JPMÉ, XIV-XV. 1969- 70. Pécs.

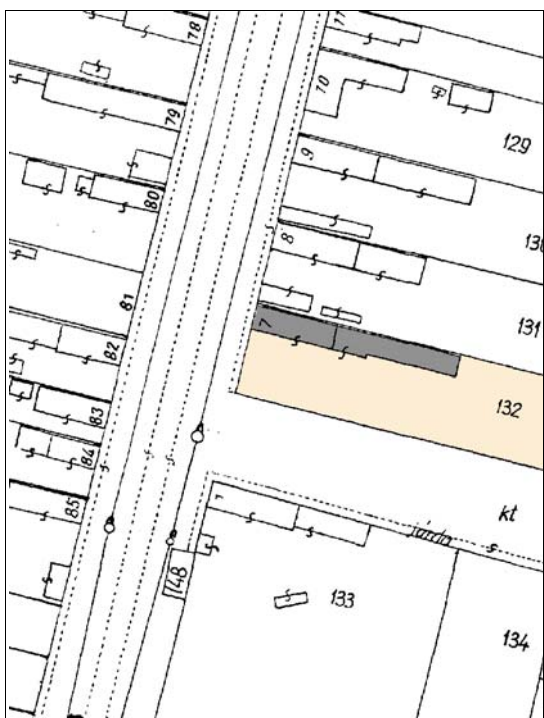
	Gút-tanya)						
06.	Tésenfa Tormás Tormás-telek Iván-Maláka Thormashte- leke (1478)	Korábbi faluhely: középkor vagy újkor.	053/26- 31. 055/25- 27.	-	Jelenleg szántó. A felszínen leletek nem mutatkoztak. Tervezett változás nincs. Javaslat: a jelenlegi használat elfogadható régészeti szempontból. Használata mélyszántás és talajművelés váltás esetén veszélyeztetheti a lelőhelyet.	- Pesti János (szerk.): Baranya megye földrajzi nevei II. 1982. Pécs. 900, 904- 905. - Csánki Dezső: Magyarország történeti földrajza a Hunyadiak korában. 1894. II. Budapest. 53 l..	
07.	Tésenfa Óheldomb Béka-dűlő Régi-faluhely (Részben a belterülethez tartozik és épületek vannak rajta)	Újkori faluhely, 1840 körül laktak itt. Cserepek és csontok kerülnek elő innen.	054/2-3.	-	Újkori lelőhelyek és leletek nem tartoznak a régészeti örökség körébe.	- Pesti János (szerk.): Baranya megye földrajzi nevei II. 1982. Pécs. 900, 903.	

A nyilvántartott (ismert) lelőhelyek a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak. A nyilvántartott régészeti lelőhelyek esetében, a lelőhely területén történő bármely 30 cm-t meghaladó talajbolygatással járó tevékenységhez, építkezéshez, az eddigi használattól eltérő hasznosításhoz, beavatkozásokhoz a KÖH-t (Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, Pécs Szent István tér. 15.) szakhatóságként be kell vonni az engedélyeztetési eljárásba. Régészeti érdekű területek esetében szintén ki kell kérni a KÖH véleményét. Idézett törvény 22. §-a szerint a nyilvántartott lelőhelyeket a földmunkával járó fejlesztésekkel, beruházásokkal el kell kerülni. Amennyiben ez nem megvalósítható, a beruházás által veszélyeztetett területen megelőző feltárást kell végezni, melynek költségei a beruházót,

illetve azt a személyt terhelik, akinek érdeke a régészeti lelőhely megbolygatása. Ezen rendelkezésekkel összefüggésben elkerülendő ezeken a területeken a 30 cm mélységet meghaladó talajbolygatással járó tevékenység (erdő, vagy gyümölcsös telepítés, mélyszántás), vagy más beruházás (építkezés, közművesítés, stb.). A lelőhely aktuális használati módját nem korlátozzák, de annak folytatásától a lelőhely nem károsodhat. Amennyiben a település közigazgatási területén bármilyen talajművelés vagy talajbolygatás alkalmával régészeti leletek, ill. objektumok kerülnek elő, a munkát azonnal abba kell hagyni és értesíteni kell a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatóságát (BMMI, Pécs Káptalan u. 5.) és a KÖH-t.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfá, Kossuth Lajos u. 7.	H2
Hrsz: 132	
Lakóépület	

LEÍRÁS:

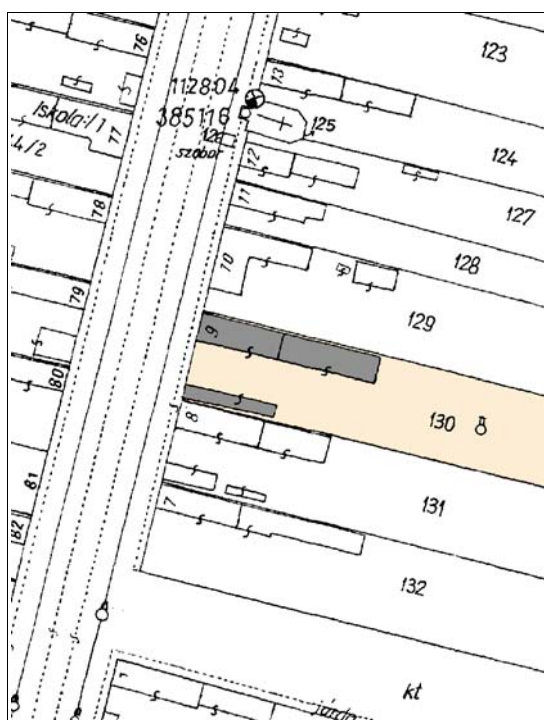
Impozáns méretű épületegyüttes. Szépen mutatja a hagyományos beépítés logikáját. Fedélszerkezete látható felújításra szorulna. Utcai homlokzata át lett alakítva. A festés nem természetes. Kerítése nagyon deformálódott.

Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.
Felújítása kapcsán a felsorolt észrevételek korrigálandók.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfá, Kossuth Lajos u. 9.	H3
Hrsz: 130	
Lakóépület – melléképület együttes	

LEÍRÁS:

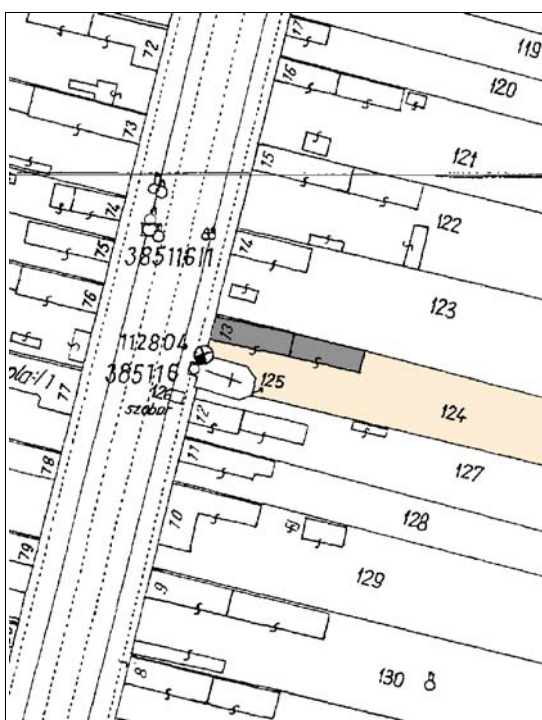
Különösen szép porta, mind beépítését, mind az épületeket tekintve. A kerítés szinte mintaszerű módon fűzi össze az együttes elemeit. A rossz állapot ellenére torzulások szinte nincsenek az együttesen. A volt nyári konyha ablaka láthatóan be lett falazva.

Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.
Különösen védendő együttes. Felújítandó.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfá, Kossuth Lajos u. 13.	H4
Hrsz: 124	
Lakóépület	

LEÍRÁS:

Egyszerű, de igényes együttes. Szép tömegarány, természetes anyaghasználat. Az utcai homlokzaton az ablak cserélve lett. A tornác hátsó vége díszített. Ennek bizonyára volt valami oka. Szép az egyszerű deszkakerítés.

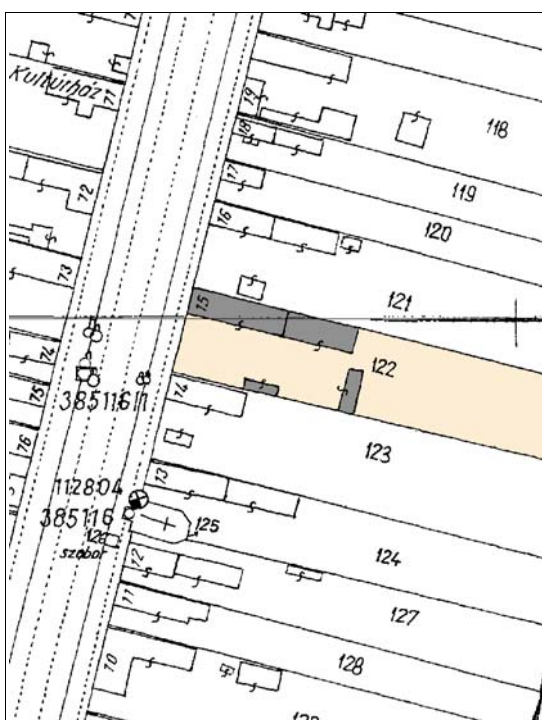
Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.

Az utcai homlokzaton a régi ablakosztás visszaállítandó.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfá, Kossuth Lajos u. 15.	H5
Hrsz: 122	
Lakóépület	

LEÍRÁS:

Impozáns tömegű, egyszerű, de jól megépített részletképzésű együttes. Az utcai homlokzaton a részletek, díszítések eltűntek, az ablakok cserélve lettek. Szép és robusztus a kerítés még ebben a lepusztult állapotában is.

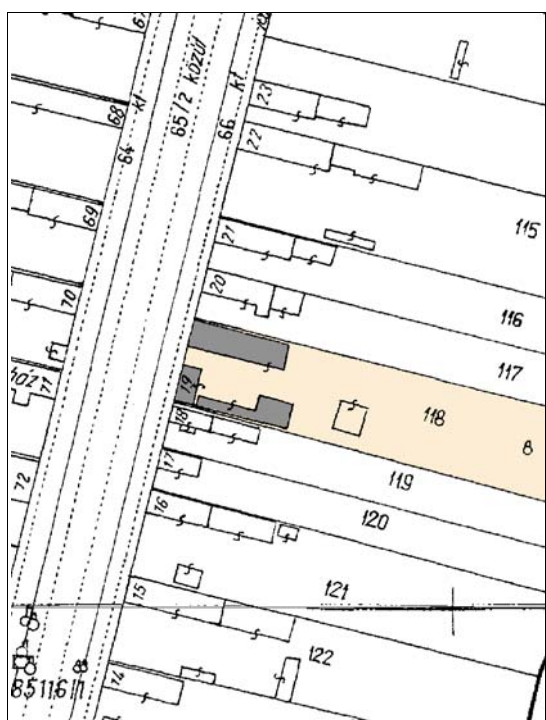
Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.

Az utcai homlokzat ablakosztása visszaállítandó. Az egyesre egy általános felújítást kíván.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfa, Kossuth Lajos u. 19.	H6
Hrsz: 118	
Lakóépület	

LEÍRÁS:

Egyszerű, szép tömegű tornácos parasztház. Az utcai homlokzat minden karakterét elvesztett. Az ablakok le lettek cserélve.

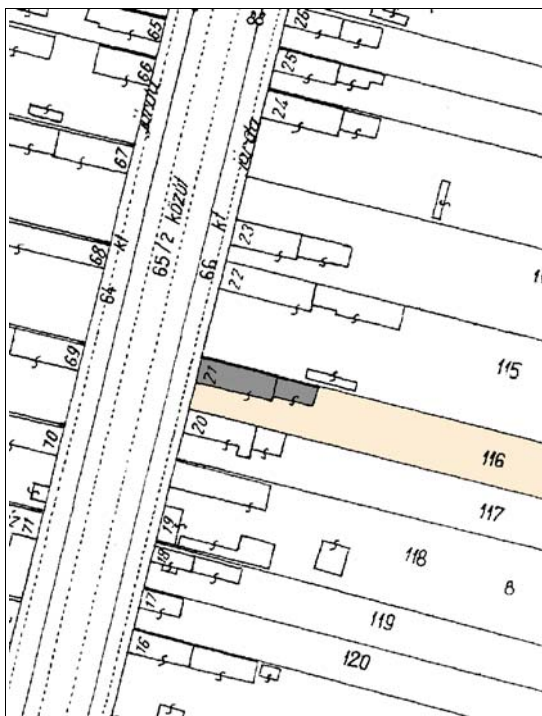
Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.

Az utcai homlokzat felújítandó, az eredeti ablakosztás visszaállítandó.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfá, Kossuth Lajos u. 21.	H7
Hrsz: 116	
Lakóépület	

LEÍRÁS:

Egészséges hangulatú, egyszerű tömegű és részletképzésű tornácos parasztház. Az utcai homlokzaton az ablakokat lecserélték és fröcskölt festést kaptak.

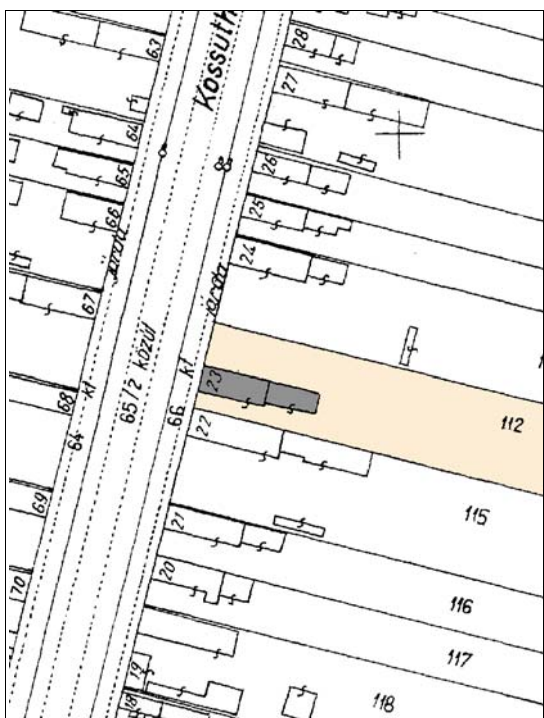
Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.

Az utcai homlokzat eredeti állapotában visszaállítandó.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfá, Kossuth Lajos u. 23.	H8
Hrsz: 112	
Lakóépület füstölővel	

LEÍRÁS:

Furcsa telepítésű, egységes tömegű tornácos parasztház. Az utcai homlokzat teljesen átalakult, a díszítések eltűntek, az ablakok le lettek cserélve.

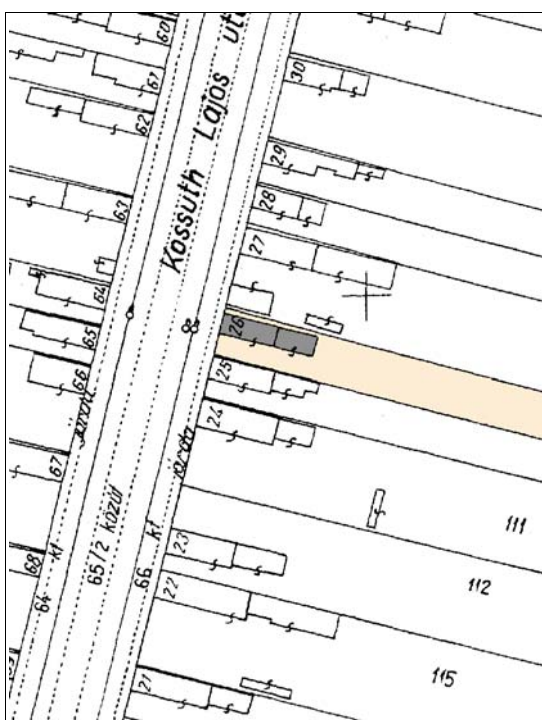
Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.

Az utcai homlokzat eredeti állapota helyreállítandó.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfá, Kossuth Lajos u. 26.	H9
Hrsz: 109	
Lakóépület	

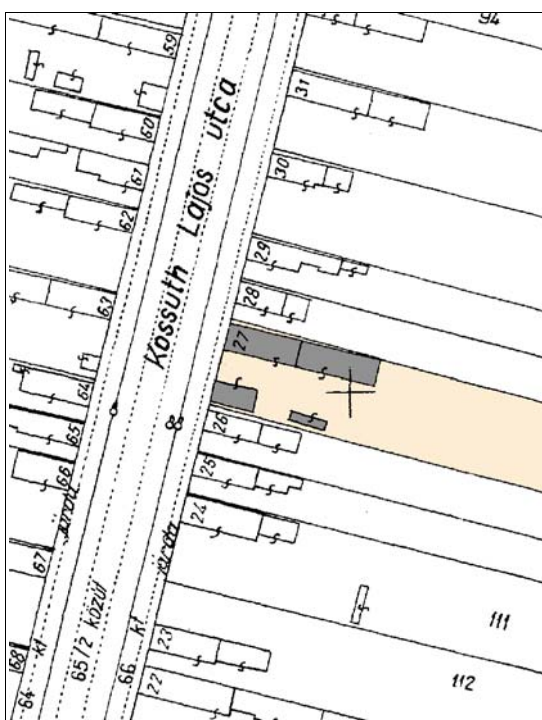
LEÍRÁS:

Szép tömegű tornácos parasztház. Egységes, egyszerű részletképzéssel. Az utcai homlokzat lekopaszult, az ablakok ki lettek cserélve. A redőny, különösen külső szekrénytel teljesen idegen elem.

Megjegyzés, korrekciós javaslat:
Helyi védelemre javasolt.
Az eredeti ablakosztás helyreállítandó.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfá, Kossuth Lajos u. 27.	H10
Hrsz: 108	
Lakóépület	

LEÍRÁS:

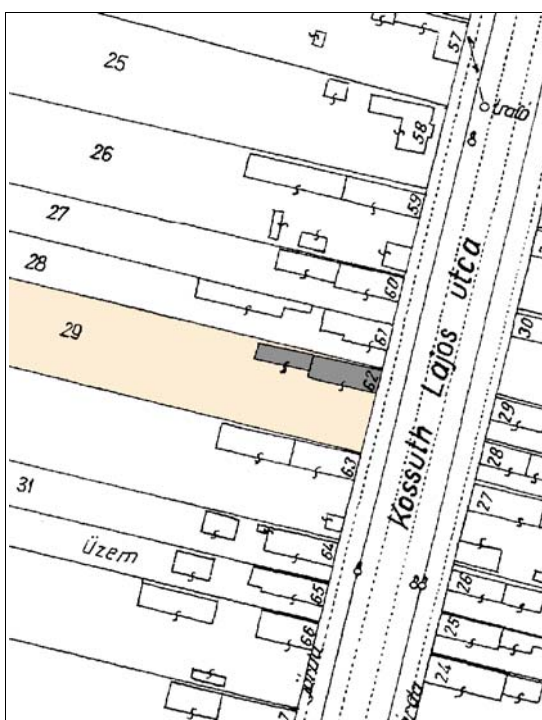
Impozáns, módos régi porta. Díszes tornácoszlopokkal. Az utcai homlokzat igényesen, de teljesen más kultúrelemekkel lett kezelve (sgraffito) és az ablakok le lettek cserélve. Kár. A kerítés impozáns, de nehezen értelmezhető. (A tornácvégi feltételezhető elfalazás miatt.)

Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.
Az utcai homlokzat eredeti állapota szerint helyreállítandó.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfa, Kossuth Lajos u. 62.	H11
Hrsz: 29	
Lakóépület	

LEÍRÁS:

Érdekes tömegű tornácos parasztház. Nehéz megállapítani, hogy a tornác utcaközeli hiánya eredeti, vagy módosított állapot-e, de valószínű átépítés eredménye. Az utcai ablakok le lettek cserélve.

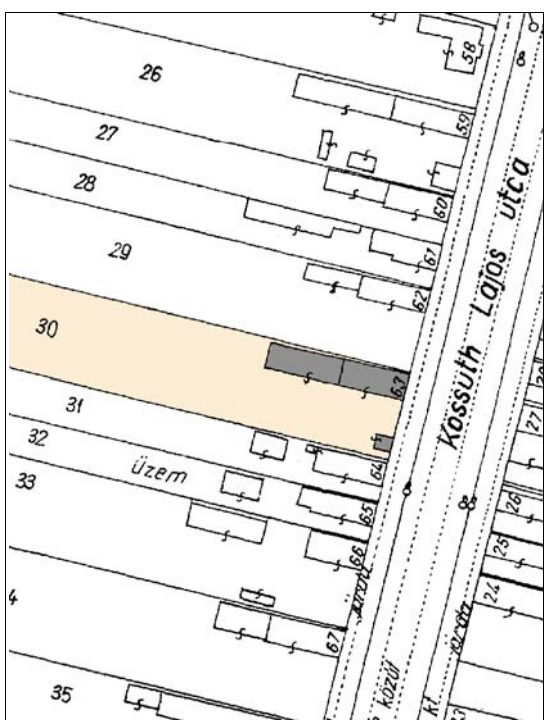
Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.

Az utcai homlokzat visszaállítása kívánatos lenne.

TÉSENFA-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfa, Kossuth Lajos u. 63.	H12
Hrsz: 30	
Lakóépület	

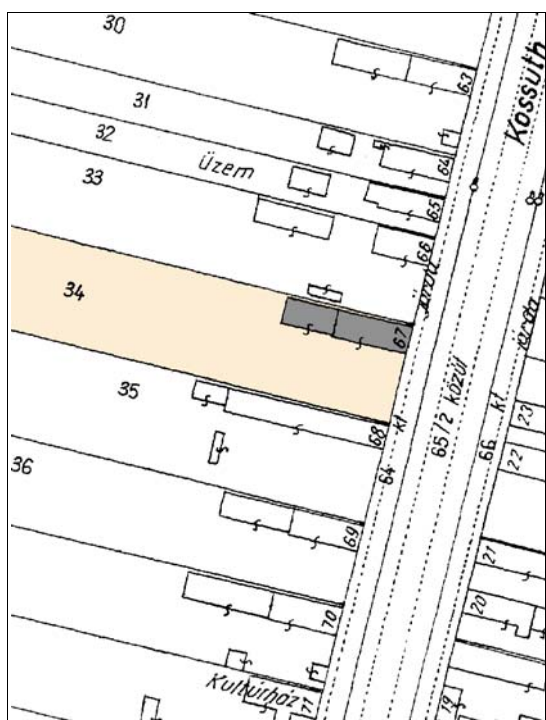
LEÍRÁS:

Impozáns tömegű tornácos parasztház.
Az utcai homlokzat átépült, az eredeti
ablakok le lettek cserélve.

Megjegyzés, korrekciós javaslat:
Helyi védelemre javasolt.
Az utcai homlokzat helyreállítandó.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfá, Kossuth Lajos u. 67.	H13
Hrsz: 34	
Lakóépület	

LEÍRÁS:

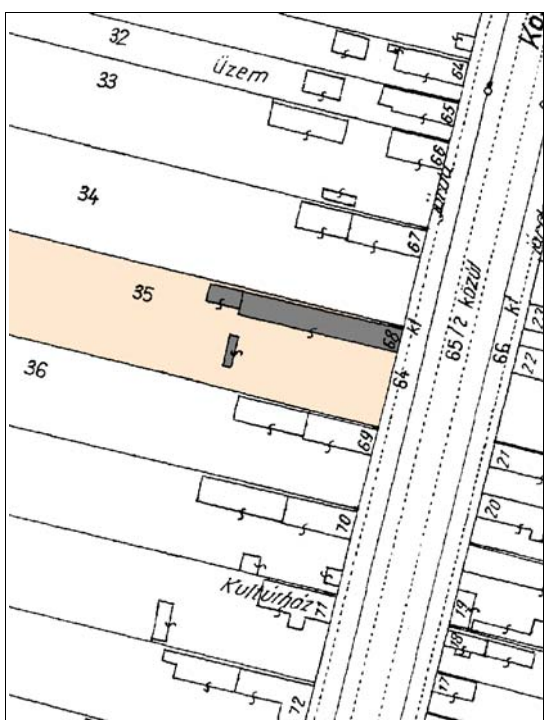
Egyszerű, szép tömegű tornácos parasztház. Az utcai homlokzat teljesen le lett kopaszítva és az eredeti ablakok le lettek cserélve. Az épületfestése teljesen kultúridegen, csúnya.

Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.
Az utcai homlokzat visszaállítandó, lehetőleg meszeleni kéne az épületet.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfá, Kossuth Lajos u. 68.	H14
Hrsz: 35	
Lakóépület	

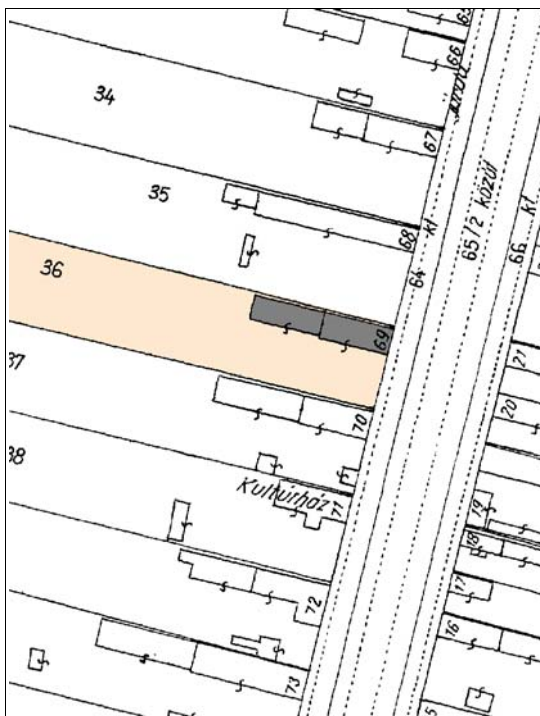
LEÍRÁS:

Impozáns tömegű, mégis nagyon egyszerű tornácos parasztház. Kár, hogy az utcai homlokzaton az eredeti ablakok le lettek cserélve. A kerítés robusztusága illik az épülethez.

Megjegyzés, korrekciós javaslat:
Helyi védelemre javasolt.
Az utcai homlokzat visszaállítandó.

TÉSENFA-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfa, Kossuth Lajos u. 69.	H15
Hrsz: 36	
Lakóépület	

LEÍRÁS:

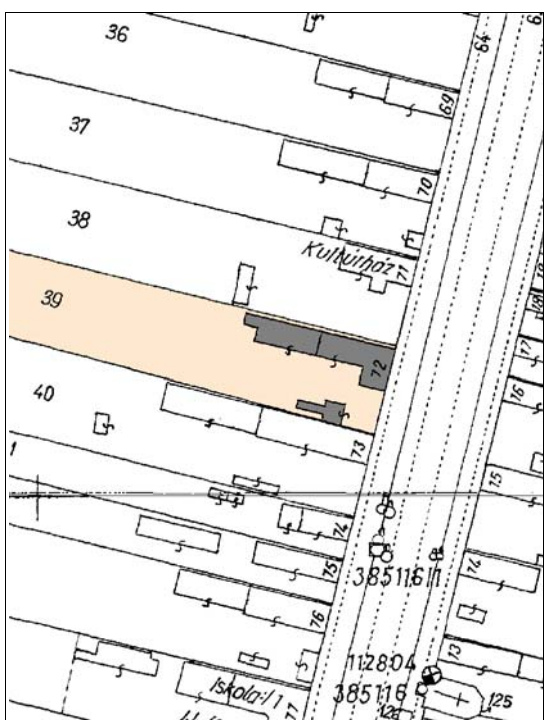
Egyszerű tömegű, normálisan kezelt tornácos parasztház.

Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.
Karbon tartandó.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfa, Kossuth Lajos u. 72.	H16
Hrsz: 39	
Lakóépület	

LEÍRÁS:

Érdekes utcai homlokzatú (amúgy hagyományosan szerkesztett) épület, mely értelmiséget sejtet finomkodó megfogalmazású oldalhomlokzatával. Az utcai homlokzat itt is érezhetően át lett alakítva.

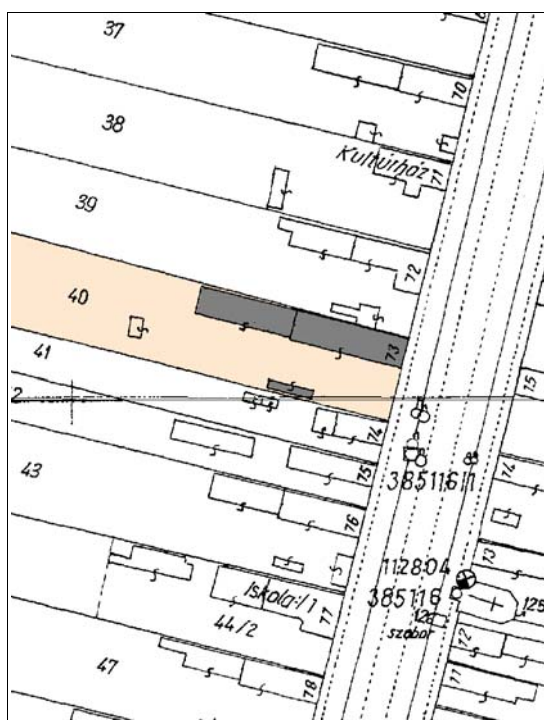
Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.

Az utcai homlokzat helyreállítása építészeti tanulmányt (tervet) igényelne.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfá, Kossuth Lajos u. 73.	H17
Hrsz: 40	
Lakóépület	

LEÍRÁS:

Gyönyörű tornácos parasztház (talán egy kicsit túlszínezve, de sebj – de legalább földfestékekkel!).

Díszítettsége már szinte polgári allűrököt sugall, de az egész mégis együtt van.

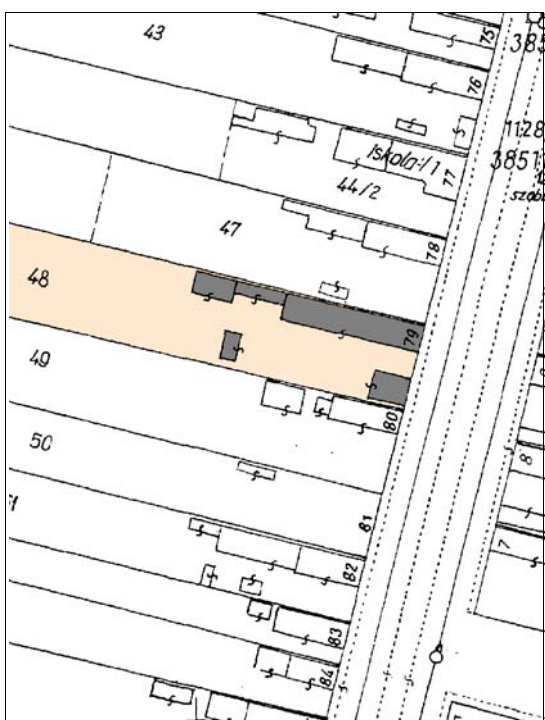
Megjegyzés, korrekciós javaslat:

Helyi védelemre javasolt.

Különösen védendő épület.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfa, Kossuth Lajos u. 79.	H18
Hrsz: 84	
Lakóépület - melléképület együttes	

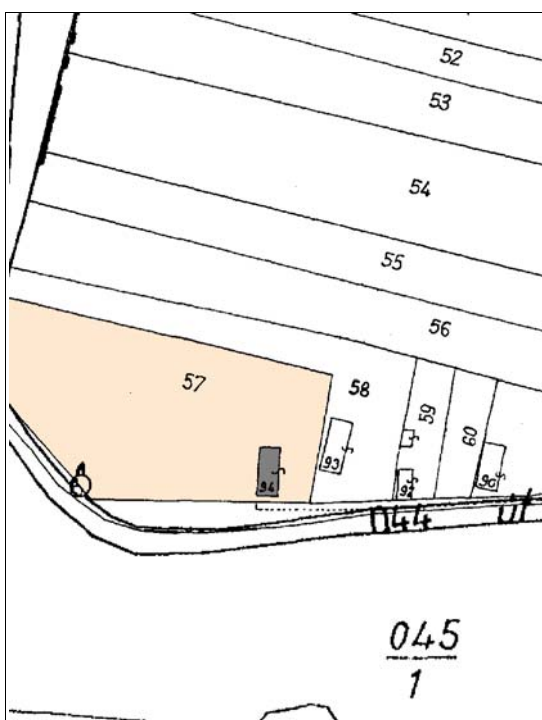
LEÍRÁS:

Gyönyörű példája a régi két generációs együttlakás térbeni kiteljesedésének. Mind a beépítés, mind az épületek hibátlan állapotban maradtak meg. Különösen nagy érték.

Megjegyzés, korrekciós javaslat:
Helyi védelemre javasolt.
Kiemelten védendő együttes.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfá, Kossuth Lajos u. 94.	H19
Hrsz: 57	
Lakóépület	

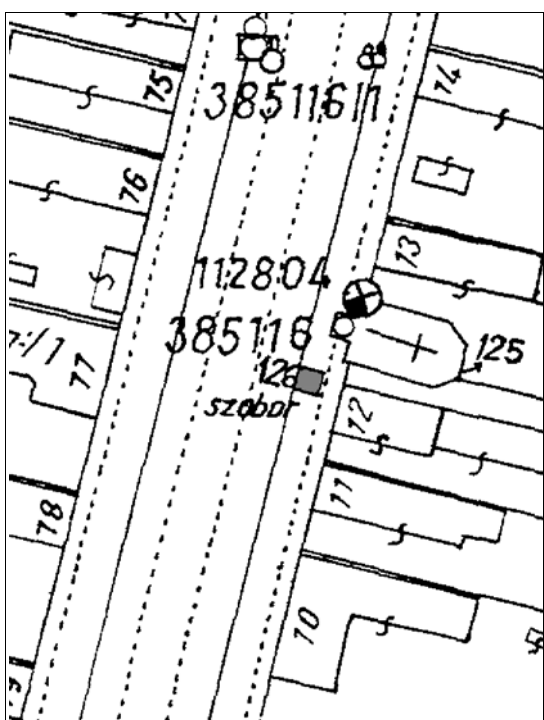
LEÍRÁS:

A falu végén szerényen húzódik meg a szerény ház, melynek tömege homlokzatképzései mégis klasszikusan mutatják meg a magyar paraszti építészet minden szépségét.

Megjegyzés, korrekciós javaslat:
Helyi védelemre javasolt.
Különösen védendő épület.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfa, Kossuth Lajos u.	H20
Hrsz: 126 -	
Emlékmű	

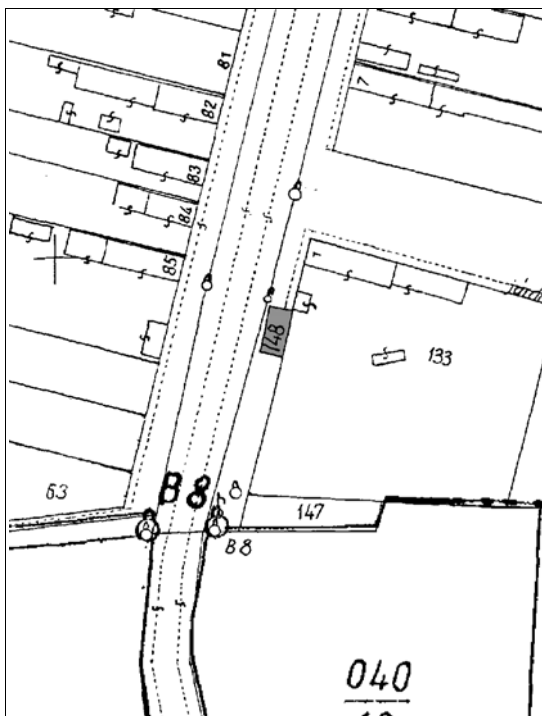
LEÍRÁS:

I. Világháborús emlékmű. Tipikus és szép példája ezeknek az emlékműveknek, melyeknek természetesen nem a művészi színvonala a legfontosabb...

Megjegyzés, korrekciós javaslat:
Helyi védelemre javasolt.
Megőrizendő.

TÉSENFÁ-ÉRTÉKVIZSGÁLAT

Tésenfa, Kossuth Lajos u. 1.	H21
Hrsz: 148	
Tűzoltószertár	

LEÍRÁS:

A volt tűzoltószertár a tipikus falusi „középület” példája. Tömege, formavilága egyszerű, de szinte kritizálhatatlanul arányos.